

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

**ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΥ
ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ**

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΗ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2021

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

ΘΕΜΑ Α

A1. Έστω μια συνάρτηση f ορισμένη σε ένα διάστημα Δ .

Αν

- Η f είναι συνεχής στο Δ και
- $f'(x) = 0$ για κάθε x εσωτερικό σημείο του Δ ,

να αποδείξετε ότι η f είναι σταθερή σε όλο το διάστημα Δ .

Μονάδες 7

A2. Πότε λέμε ότι μια συνάρτηση f είναι συνεχής σε ένα κλειστό διάστημα $[\alpha, \beta]$;

Μονάδες 4

A3. Να διατυπώσετε το θεώρημα Rolle.

Μονάδες 4

A4. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α) Αν f, g είναι δύο οποιεσδήποτε συναρτήσεις με πεδία ορισμού A και B αντίστοιχα, τότε το πεδίο ορισμού της συνάρτησης $\frac{f}{g}$ είναι το $A \cap B$.

β) Έστω μια συνάρτηση f ορισμένη σε ένα διάστημα Δ και x_0 ένα εσωτερικό σημείο του Δ . Αν η f παρουσιάζει τοπικό ακρότατο στο x_0 και είναι παραγωγίσιμη στο σημείο αυτό, τότε $f'(x_0) = 0$.

γ) Αν μια συνάρτηση f , η οποία είναι δύο φορές παραγωγίσιμη σε ένα διάστημα (α, β) , παρουσιάζει στο σημείο $x_0 \in (\alpha, \beta)$ καμπή, τότε $f''(x_0) = 0$.

δ) Για οποιαδήποτε συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, με $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) > 0$, ισχύει ότι $f(x) > 0$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

ε) Κάθε συνάρτηση f που είναι συνεχής σε σημείο x_0 του πεδίου ορισμού της είναι και παραγωγίσιμη στο x_0 .

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

Δίνεται η συνάρτηση $f: (1, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ με τύπο $f(x) = \frac{1}{1 - \sqrt{x}}$

και η συνάρτηση $g: [0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ με τύπο $g(x) = \sqrt{x}$.

B1. Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση f αντιστρέφεται και ότι η αντίστροφη της είναι η $f^{-1}(x) = \left(\frac{x-1}{x}\right)^2$, $x < 0$.

Μονάδες 9

B2. Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση $g \circ f^{-1}$ είναι η $h(x) = \frac{x-1}{x}$, $x < 0$.

Μονάδες 8

B3. Να βρείτε τις ασύμπτωτες της γραφικής παράστασης της συνάρτησης h του ερωτήματος B2.

Μονάδες 8

ΘΕΜΑ Γ

Δίνεται η συνάρτηση $f: (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ με τύπο $f(x) = \frac{\ln x}{x}$.

Γ1. Να μελετηθεί η f ως προς τη μονοτονία και τα ακρότατα.

Μονάδες 7

Γ2. Να μελετηθεί η f ως προς την κυρτότητα και τα σημεία καμπής.

Μονάδες 7

Γ3. Να βρεθεί το σύνολο τιμών της συνάρτησης f .

Μονάδες 5

Γ4. Να βρεθεί το πλήθος των ριζών της εξίσωσης $f(x) = k$ για τις διάφορες πραγματικές τιμές του k .

Μονάδες 6

ΘΕΜΑ Δ

Δίνονται $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με τύπους

$$f(x) = e^x, \quad g(x) = -x^2 - x.$$

Δ1. Να αποδείξετε ότι η μοναδική εφαπτομένη της γραφικής παράστασης της συνάρτησης f που διέρχεται από το σημείο $M(-1, 0)$ είναι η ευθεία $\varepsilon: y = x + 1$.

Μονάδες 9

Δ2. Να αποδείξετε ότι η ευθεία (ϵ) του ερωτήματος Δ1 εφάπτεται και στη γραφική παράσταση της συνάρτησης g .

Μονάδες 9

Δ3. Να αποδείξετε ότι $f(x) > g(x)$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Μονάδες 7

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

- 1.** Στο εξώφυλλο του τετραδίου να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά σας στοιχεία. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
- 2.** Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
- 3.** Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
- 4.** Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
- 5.** Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
- 6.** Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 17:00

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

Θέμα Α

A1. Θεωρία σχολικό βιβλίο σελ. 133 Εφαρμογές το ΘΜΤ

A2. Θεωρία σχολικό βιβλίο σελ. 73 Ορισμός

A3. Θεωρία σχολικό βιβλίο σελ. 128.

A4. α) Λ β) Σ γ) Σ δ) Λ ε) Λ

Θέμα Β

B1 Για οποιαδήποτε $x_1, x_2 \in (1, +\infty)$ με $f(x_1) = f(x_2) \Rightarrow \frac{1}{1-\sqrt{x_1}} = \frac{1}{1-\sqrt{x_2}} \Rightarrow$

$1-\sqrt{x_1} = 1-\sqrt{x_2} \Rightarrow -\sqrt{x_1} = -\sqrt{x_2} \Rightarrow \sqrt{x_1} = \sqrt{x_2} \Rightarrow x_1 = x_2$ άρα η f είναι «1-1» και αντιστρέφεται.

Για να βρούμε την αντίστροφη της f θέτουμε $y = f(x)$ και λύνουμε ως προς x . Έχουμε

λοιπόν: $y = f(x) \Leftrightarrow y = \frac{1}{1-\sqrt{x}} \Leftrightarrow 1-\sqrt{x} = \frac{1}{y} \Leftrightarrow -\sqrt{x} = \frac{1}{y} - 1, \quad y < 0 \text{ ή } y > 1 \Leftrightarrow$

$\sqrt{x} = \frac{y-1}{y}, \quad y < 0 \text{ ή } y \geq 1 \Leftrightarrow x = \left(\frac{y-1}{y}\right)^2$ με $y < 0 \text{ ή } y > 1$ και $\left(\frac{y-1}{y}\right)^2 > 1$

Λύνοντας τους περιορισμούς του y έχουμε:

$\left(\frac{y-1}{y}\right)^2 > 1 \Leftrightarrow \frac{(y-1)^2}{y^2} > 1 \Leftrightarrow (y-1)^2 > y^2 \Leftrightarrow y < \frac{1}{2}$ και τελικά $y < 0$.

Οπότε η αντίστροφη της f είναι ή $f^{-1}(x) = \left(\frac{x-1}{x}\right)^2, \quad x < 0$

B2. Θα πρέπει $x \in D_{f^{-1}} \Rightarrow x < 0$ και $f^{-1} \in D_g \Rightarrow f^{-1}(x) \geq 0 \Rightarrow \left(\frac{x-1}{x}\right)^2 \geq 0$ που ισχύει,

άρα $D_{g \circ f^{-1}} = D_h = (-\infty, 0)$ και ορίζεται η $g \circ f^{-1}$ με

$g \circ f^{-1}(x) = g(f^{-1}(x)) = \sqrt{\left(\frac{x-1}{x}\right)^2} = \left|\frac{x-1}{x}\right| = \frac{x-1}{x} = h(x)$

B3. Επειδή $\lim_{x \rightarrow 0^+} h(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x-1}{x} = \left(\lim_{x \rightarrow 0^+} (x-1)\right) \cdot \left(\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x}\right) = -1 \cdot (-\infty) = +\infty$ έχει

κατακόρυφη ασύμπτωτη την $x = 0$

Επειδή $\lim_{x \rightarrow -\infty} h(x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x-1}{x} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x}{x} = 1$ έχει οριζόντια ασύμπτωτη την $y=1$

Θέμα Γ

Γ1. Η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη ως πηλίκο παραγωγισίμων στο $(0, +\infty)$ με

$$f'(x) = \frac{(\ln x)'x - \ln x \cdot (x)'}{x^2} = \frac{1 - \ln x}{x^2}$$

Έχουμε

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow \frac{1 - \ln x}{x^2} = 0 \Leftrightarrow 1 - \ln x = 0 \Leftrightarrow \ln x = 1 \Leftrightarrow x = e$$

$$f'(x) > 0 \Leftrightarrow \frac{1 - \ln x}{x^2} > 0 \Leftrightarrow 1 - \ln x > 0 \Leftrightarrow 1 > \ln x \Leftrightarrow e > x$$

Επομένως για $0 < x < e$, $f'(x) > 0$ άρα η f είναι γνησίως αύξουσα στο $(0, e]$,

για $x > e$, $f'(x) < 0$ άρα η f είναι γνησίως φθίνουσα στο $[e, +\infty)$,

και παρουσιάζει τοπικό μέγιστο (ολικό) για $x=e$ το $f(e) = \frac{1}{e}$

Γ2. Η f' είναι παραγωγίσιμη ως πράξεις παραγωγισίμων στο $(0, +\infty)$ με

$$f''(x) = \frac{(1 - \ln x)'x^2 - (1 - \ln x)(x^2)'}{x^4} = \frac{-3 + 2 \ln x}{x^3}$$

Έχουμε:

$$f''(x) = 0 \Leftrightarrow \frac{-3 + 2 \ln x}{x^3} = 0 \Leftrightarrow -3 + 2 \ln x = 0 \Leftrightarrow \ln x = \frac{3}{2} \Leftrightarrow x = e^{\frac{3}{2}} \Leftrightarrow x = e\sqrt{e}$$

$$f''(x) > 0 \Leftrightarrow \frac{-3 + 2 \ln x}{x^3} > 0 \Leftrightarrow -3 + 2 \ln x > 0 \Leftrightarrow \ln x > \frac{3}{2} \Leftrightarrow x > e^{\frac{3}{2}} \Leftrightarrow x > e\sqrt{e}$$

Επομένως

Για $0 < x < e\sqrt{e}$, $f''(x) < 0$ άρα η f είναι κοίλη στο $(0, e\sqrt{e}]$

Για $x > e\sqrt{e}$, $f''(x) > 0$ άρα η f είναι κυρτή στο $[e\sqrt{e}, +\infty)$ και παρουσιάζει σημείο

καμπής για $x = e\sqrt{e}$ το $\left(e\sqrt{e}, \frac{3}{2e\sqrt{e}} \right)$

Γ3 Αν $\Delta_1 = (0, e]$ η f είναι συνεχής και γνησίως αύξουσα στο Δ_1 και

$$A = \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{x} = \left(\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x} \right) \cdot \left(\lim_{x \rightarrow 0^+} \ln x \right) = (+\infty) \cdot (-\infty) = -\infty \text{ τότε}$$

$$f(\Delta_1) = (A, f(e)] = \left[-\infty, \frac{1}{e} \right]$$

Αν $\Delta_2 = [e, +\infty)$ η f είναι συνεχής και γνησίως αύξουσα στο Δ_2 και

$$B = \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\ln x}{x} \stackrel{DLH}{=} \left(\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{x} \right) = 0 \quad \text{τότε } f(\Delta_2) = (B, f(e)] = \left(0, \frac{1}{e} \right]$$

$$\text{Επομένως } R_f = f(\Delta_1) \cup f(\Delta_2) = \left(-\infty, \frac{1}{e} \right]$$

Γ4. Αν $\kappa \leq 0$ τότε $\kappa \in f(\Delta_1)$ άρα ή εξίσωση $f(x) = \kappa$ έχει μοναδική λύση αφού η f είναι γνησίως αύξουσα στο Δ_1 . Αν $0 < \kappa < \frac{1}{e}$ τότε $\kappa \in f(\Delta_1)$ και $\kappa \in f(\Delta_2)$ άρα ή εξίσωση $f(x) = \kappa$ έχει μοναδική λύση στο Δ_1 αφού η f είναι γνησίως αύξουσα στο Δ_1 και μοναδική λύση στο Δ_2 αφού η f είναι γνησίως φθίνουσα στο Δ_2 άρα συνολικά έχει 2 λύσεις. Αν $\kappa = \frac{1}{e}$ τότε η εξίσωση $f(x) = \kappa$ έχει μοναδική λύση αφού για $x=e$ η συνάρτηση έχει ολικό μέγιστο. Αν $\kappa > \frac{1}{e}$ η εξίσωση είναι αδύνατη αφού $\kappa \notin R_f$

Θέμα Δ

A1. Θεωρώ $A(x_0, f(x_0))$ σημείο επαφής της εφαπτομένης με την γραφική παράσταση της συνάρτησης f . Η f είναι παραγωγίσιμη με $f'(x) = e^x$. Άρα η εφαπτόμενη (ϵ) της γραφικής παράστασης της συνάρτησης f είναι (ϵ): $y - f(x_0) = f'(x_0)(x - x_0)$
αντικαθιστώντας έχουμε : $y - e^{x_0} = e^{x_0}x - x_0e^{x_0} \Leftrightarrow y = e^{x_0}x - x_0e^{x_0} + e^{x_0}$

Εφόσον το M ανήκει στην (ϵ) την επαληθεύει άρα $0 = -e^{x_0} - x_0e^{x_0} + e^{x_0} \Leftrightarrow x_0 = 0$
μοναδική λύση. Άρα η γραφική παράσταση της f δέχεται μοναδική εφαπτόμενη που διέρχεται από το M και έχει εξίσωση $y = x + 1$

Δ2. Αρκεί να δείξω ότι η εφαπτόμενη της γραφικής παράστασης της συνάρτησης g που διέρχεται από το M είναι η $y = x + 1$.

Θεωρώ $B(x_1, f(x_1))$ σημείο επαφής της εφαπτομένης με την γραφική παράσταση της συνάρτησης g . Η g είναι παραγωγίσιμη με $g'(x) = -2x - 1$. Άρα η εφαπτόμενη (η) της γραφικής παράστασης της συνάρτησης g είναι (η): $y - g(x_1) = g'(x_1)(x - x_1)$
αντικαθιστώντας έχουμε :

$$y + x_1^2 + x_1 = (-2x_1 - 1)x + 2x_1 + 1 \Leftrightarrow y = (-2x_1 - 1)x - x_1^2 + x_1 + 1$$

Εφόσον το M ανήκει στην (η) την επαληθεύει άρα

$0 = 2x_1 + 1 - x_1^2 + x_1 + 1 \Leftrightarrow x_1^2 + 3x_1 + 2 = 0 \Leftrightarrow x_1 = -1$ ή $x_1 = -2$. Άρα η γραφική παράσταση της f δέχεται δύο εφαπτόμενες που διέρχονται από το M . Για $x = -1$ έχουμε

(η) $y = x + 1$. Άρα η ευθεία (ϵ) του ερωτήματος Δ1 εφάπτεται και στην γραφική παράσταση της συνάρτησης g .

Δ3. Η συνάρτηση f είναι δύο φορές παραγωγίσιμη με $f''(x) = e^x > 0$ για κάθε $x \in \mathfrak{R}$
επομένως είναι κυρτή στο $\mathfrak{R}$ επομένως $f(x) \geq x+1$ και η ισότητα ισχύει για $x=0$

Η συνάρτηση g είναι δύο φορές παραγωγίσιμη με $g''(x) = -2 < 0$ για κάθε $x \in \mathfrak{R}$
επομένως είναι κοίλη στο $\mathfrak{R}$ επομένως $g(x) \leq x+1$ και η ισότητα ισχύει για $x=-1$

Επομένως $f(x) > x+1 > g(x)$ αφού οι ισότητες ισχύουν για διαφορετικά x . Τελικά
 $f(x) > g(x)$ για κάθε $x \in \mathfrak{R}$.